

**UCHWAŁA NR/2025
RADY MIEJSKIEJ W RADZYMINIE
z dnia 2025**

w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), Rada Miejska w Radzyminie uchwala, co następuje:

§ 1.

1. Nadaje się nazwę „Kapitana Stefana Pogonowskiego” ulicy stanowiącej fragment drogi wojewódzkiej nr 631, zlokalizowanej na działce ewidencyjnej nr 891, obręb Słupno, gmina Radzymin.

2. Przebieg ulicy, o której mowa w ust. 1 przedstawia załącznik graficzny do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Radzimina.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dnia od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

UZASADNIENIE

W 2025 roku przypada 105. rocznica bitwy o obronę Warszawy przed inwazją bolszewicką, a także 105. rocznica śmierci kpt. Stefana Pogonowskiego, nazywanego często „Bohaterem Radzymina”. Należy zaznaczyć, że taką nazwę nosi już fragment drogi 631 przebiegający przez gminę Nieporęt, stąd odcinek na terenie gminy Radzymin byłby przedłużeniem ulicy o istniejącej już nazwie.

Podczas walk z bolszewikami pod Radzyminem w 1920 roku, szczególnego znaczenia nabrał bój pod Wólką Radzyminską, który rankiem 15 sierpnia stoczyli żołnierze 10. Dywizji Piechoty gen. Lucjana Żeligowskiego. Był to moment przełomowy w walkach z bolszewikami na linii frontu pod Radzyminem, a także w całej Bitwie Warszawskiej. Legendarna stała się wówczas postawa kapitana Stefana Pogonowskiego, dowódcy I batalionu 28. Pułku Strzelców Kaniowskich.

Od maja 1920 roku jego I batalion walczył z bolszewikami, opóźniając marsz bolszewicki na Warszawę. Przez Grodno, Białystok, Zambrów i Ostrów Mazowiecką 28. Pułk Strzelców Kaniowskich dotarł do Jabłonn, gdzie nastąpił czas na krótki odpoczynek i możliwość uzupełnienia uzbrojenia oraz stanów osobowych przed decydującą bitwą w obronie Warszawy.

Wieczorem 14 sierpnia 1920 roku sytuacja na linii frontu pod Radzyminem stała się niezwykle niebezpieczna. Był to najbardziej dramatyczny moment bitwy, gdyż nieprzyjaciół w rejonie Wólki Radzyminskiej przerwał II linię polskiej obrony i droga do stolicy stała w zasadzie otworem.

W tej, wydawało się beznadziejnej sytuacji wyruszył do boju oddział Stefana Pogonowskiego. Widząc wkraczające do Kątów Węgierskich oddziały wroga, porucznik Stefan Pogonowski wysłał do dowódcy 10. Dywizji gen. Żeligowskiego meldunek o ich nadejściu nieprzyjaciela, a swojemu batalionowi wydał rozkaz ataku. Rankiem 15 sierpnia I batalion 28. Pułku Strzelców Kaniowskich zaatakował z marszu wojska bolszewickie. Prowadząc natarcie, porucznik Pogonowski został śmiertelnie ranny. Mimo to przez jakiś czas jeszcze wydawał dyspozycje żołnierzom. W końcu przekazał dowództwo por. Jerzemu Boskiemu, mówiąc słabnącym głosem: „Pamiętaj, abyś mi ludzi nie wygubił...”. Zmarł około godziny 5.00.

Znaczenie ataku por. Stefana Pogonowskiego docenił jego dowódca gen. Lucjan Żeligowski. W wydanej w 1930 roku książce poświęconej wojnie z bolszewikami napisał: *„Jego natarciu przypisuję doniosłe znaczenie. Rosjanie widzieli przed sobą swój cel prawie osiągnięty. (...) W tej to chwili, słaby batalion, nie czekając godziny ogólnego natarcia, atakuje punkt, który – jak się później okazało, stanowił najczulsze miejsce armii rosyjskiej. Straciliśmy wielu oficerów... jednakże śmierć Pogonowskiego – jest momentem historycznym. W tym miejscu odwróciła się karta wojny, nastąpił przełom psychiczny”*. Porucznik Stefan Pogonowski pośmiertnie został mianowany kapitanem i odznaczony Krzyżem Virtuti Militari.

Mieszkańcy Ziemi Radzyminskiej nigdy nie zapomnieli o swoich bohaterskich obrońcach. Patriotyczne uroczystości na Cmentarzu Poległych, pomniki oraz nazwy ulic są widocznym świadectwem pamięci o wydarzeniach z sierpnia 1920 roku. Nazwiska majora Waltera, kapitana Stefana Pogonowskiego czy kapitana Ryszarda Downar- Zapolskiego, którzy zapłacili najwyższą cenę walcząc w obronie Ojczyzny, na trwałe wpisały się w historię naszego miasta.

Dlatego nazwisko Kapitana Stefana Pogonowskiego, nazwanego już w okresie międzywojennym „Bohaterem Radzymina” zasługuje na szczególne wyeksponowanie w przestrzeni publicznej nie tylko miasta, ale też gminy Radzymin.

Ulica przelotowa w drodze wojewódzkiej DW 631 przebiegająca obok Pomnika 28. Pułku Strzelców Kaniowskich - w pobliżu miejscowości Zamostki Wólczyńskie - będzie przywołaniem i jednocześnie upamiętnieniem bohaterskiego dowódcy strzelców kaniowskich.

Inicjatywa nadania nazwy drodze wojewódzkiej nr 631 przebiegającej przez teren gminy Radzymin wyszła od Radnych Rady Miejskiej w Radzyminie: Hanny Skrzypczak, Marzeny Małek, Damiana Lipskiego, Tomasza Bielca.

Podjęcie niniejszej uchwały uznaje się za zasadne.